

ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – 175 с.

9. Приходченко К.І. Творче освітньо-виховне середовище загальноосвітнього закладу гуманітарного профілю / К.І. Приходченко; Донецький національний ун-т. – Донецьк: Донеччина, 2007. – 640 с.

10. Серьожникова Р.К. Актуалізація творчого потенціалу особистості як результат суб'єктної активності майбутнього викладача / Р.К. Серьожникова // Наука і освіта. – 2010. – № 2. – С. 119 – 123.

11. Серьожникова Р.К. Майбутній педагог в просторі творчого розвитку / Р.К. Серьожникова. – Донецьк: Норд-Прес, 2006. – 471 с.

12. Серьожникова Р.К. Творчий педагогічний потенціал майбутнього викладача економіки: теорія і практика професійної підготовки в університеті непедагогічного профілю: монографія / Р.К. Серьожникова. – Донецьк: Донец. нац. техн. ун-т, 2009. – 234 с.

13. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість / С.О. Сисоєва. – К.: АПН України, Інститут педагогіки і психології професійної освіти, 1998. – 151 с.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2014

УДК 373.1+371.214.1

Лілія Кравчук, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри Гуманітарних дисциплін ВП НУБІП України “Бережанський агротехнічний інститут”

ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті аналізуються основні шляхи модернізації фахової підготовки вчителя іноземних мов. Розкриваються протиріччя між інноваційним характером сучасного освітнього процесу і усталеним змістом іншомовної підготовки вчителя та потребою у модернізації відповідно до запитів сучасного суспільства.

Ключові слова: модернізація, фахова підготовка, іноземні мови, освітній процес, педагогічна майстерність, сучасний вчитель.

Літ. 7.

Лілія Кравчук, кандидат педагогических наук, асистент кафедры Гуманитарных дисциплин ОП НУБІП України “Бережанский агротехнический Институт”

ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

В статье анализируются основные пути модернизации профессиональной подготовки учителя иностранных языков. Раскрыто противоречия между инновационным характером современного образовательного процесса и устоявшимся содержанием иноязычной подготовки учителя и потребностью в их модернизации в соответствии с запросами современного общества.

Ключевые слова: модернизация, профессиональная подготовка, иностранные языки, образовательный процесс, педагогическое мастерство, современный учитель.

Liliya Kravchuk, Ph.D. (Pedagogy), assistant of Humanities Subjects Department Separate Division NULESU “Berezhany Agrotechnical Institute”

THE WAYS OF MODERNIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF FOREIGN LANGUAGES TEACHERS

The article analyzes the main ways of modernization the professional training of foreign languages teacher. Disclosed contradictions between the innovative nature of the modern educational process and established content of foreign language teachers preparation and the need to upgrade them according to the requests of modern society.

Keywords: modernization, professional training, foreign languages, educational process, teaching skills, modern teacher.

Постановка проблеми. Сучасний процес входження України в європейський освітній простір відзначається активним запозиченням освітніх стандартів, одним із яких є досконале знання іноземних мов. Українська педагогічна наука і практика, опановуючи цінності європейського суспільства, переосмислює попередні надбання вітчизняної педагогіки, активно вивчає зарубіжний досвід, вносить корективи в усі складові

навчально-виховного процесу. Нова парадигма іншомовної освіти потребує концептуально нового підходу до її реалізації; реформування всієї системи навчання іноземних мов і її цільового компонента; створення дидактико-методичного ресурсу цього процесу; модернізації процесу підготовки вчителів іноземних мов, здатних забезпечувати компетентісний підхід у своїй педагогічній діяльності.

Фахова підготовка вчителя іноземних мов все

ще суттєво відстає від вимог сучасності, та потребує всебічної модернізації. Наразі спостерігаються протиріччя між: інноваційним характером сучасного освітнього процесу і традиційним формулюванням провідних цілей навчання іноземних мов; усталеним змістом іншомовної освіти, формами, методами і засобами навчання іноземних мов та потребою в їх модернізації відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; спрямованістю навчальних програм на визначення кінцевих цілей навчання і недостатністю наукових розробок окресленого аспекту в цій галузі.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Актуальні проблеми становлення сучасної філософсько-освітньої парадигми та модернізаційних зрушень в системі вищої освіти проаналізовані в роботах В. Андрушенка, В. Астахової, К. Астахової, В. Вікторова, Б. Гершунського, Д. Дзвінчука, А. Джурицького, М. Згуровського, І. Зязюна, І. Каленюк, С. Клепка, К. Корсака, В. Кременя, В. Кудіна, В. Кушерця, В. Лугового, М. Лукашевича, В. Лутая, М. Михальченка, О. Навроцького, С. Ніколаєнка, В. Огаренка, В. Огнев'юка, Л. Рижак, М. Розова, М. Романенка, П. Таланчука, В. Шинкарука та ін.

Проблема формування професійно-педагогічної майстерності педагога є широко досліджуваною в сучасній психолого-педагогічній літературі. Науковцями досліджено різні аспекти соціально-професійного становлення особистості педагога, а саме: проблеми формування соціальної та професійної зрілості вчителя (І.А. Зязюн, М.П. Лебедик, О.В. Михайлов, В.В. Радул та ін.); професійна майстерність вчителя (В.І. Авершин, Ю.Л. Баланюк, І.А. Зязюн, М.В. Євтух, І.С. Синиця, І.Т. Федоренко, І.І. Чернокозов, Л.Л. Хоружая, С.О. Шмаков та ін.); професійна активність (Л.А. Аврамчук, Ю.А. Мислевський, Л. Онищук, С. Щербина та ін.); проблеми професійного самовдосконалення педагога (І.А. Зязюн, С.Б. Єлканов, Л.В. Кондрашова, М.І. Сметанський, Н.Г. Ничкало, В.О. Мартиненко, С.О. Сисоева, В.О. Сухомлинський та ін.); педагогічні умови формування професійної культури вчителя (Ж.Л. Вітлін, І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, Н.Б. Крилова); формування педагогічної культури (О.В. Барабанщиков, О.В. Бондарєвська, М.М. Букач, О.Б. Гармаш, Т.В. Іванова, І.Ф. Ісаєв).

Мета статті – розкрити основні шляхи модернізації фахової підготовки вчителя іноземних мов, окреслити завдання та напрями професійної підготовки педагогів на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Характерною особливістю сучасного суспільства є його переповнення інформацією та технічними засобами навчання. Водночас освітній процес не

завжди встигає реагувати на всі нововведення, адже вони мають властивість швидко змінюватися, морально старіти. У зв'язку з цим обсяг знань, набутих вчителями-предметниками в учбових закладах, стає недостатнім уже після 5 років професійної діяльності.

Покоління сучасних школярів, разюче різниться від своїх попередників, і шкільна система навчання не зовсім відповідає їхнім запитам, оскільки в більшості випадків є застарілою та орієнтованою на минуле. Сучасна молодь яка навчається у школах швидко схоплює всі новинки техніки, що з'являються на ринку і є "інформаційно підкованою" краще ніж будь-який вчитель. Складається парадоксальна ситуація, коли школярів ХХІ ст. навчають вчителі, професійна свідомість і практичний досвід яких були сформовані нормативними документами, розробленими ще у 20 ст. для класно-урочної системи навчання. Саме тому на сучасному етапі виникає об'єктивна потреба у модернізації фахової підготовки вчителя іноземних мов, яка передбачає здійснення змін та нововведень у цій галузі у відповідності з потребами та вимогами сучасності.

Одним із основних завдань підготовки вчителів іноземних мов ми вважаємо підготовку фахівців "нової генерації", з новим типом педагогічного мислення та творчим баченням своєї професії, здатних швидко адаптуватись до нових запитів суспільства, конкурентноспроможних, технічно та інформаційно "підкованих", здатних до активної творчої праці, самоосвіти та саморозвитку. Майбутні фахівці іноземних мов повинні бути налаштовані на постійне оновлення своїх знань, професійних умінь і навичок, збагачення досвіду пізнавальної та практичної діяльності, що підкріплюється відповідними стратегічними документами [7, 470].

Необхідність модернізації підготовки педагогічних працівників та її стратегічні напрями визначено у таких документах: "Державна програма "Вчитель" (2002), "Національна доктрина розвитку освіти" (2002), "Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграція у європейський освітній простір" (2004), Законами України "Про освіту", "Про вищу освіту" (2002) [1 – 5].

Як зазначає Л. Кондрашова "У системі вищої освіти наявні різні напрями у вирішенні питань підготовки сучасних педагогічних кадрів. Одні автори віддають перевагу організаційним аспектам навчального процесу вищої педагогічної школи, обґрунтуванню його безперервності, поетапності, занурення в професійне освітнє середовище, співвіднесення уявлень про обрану

професію з усвідомленням особистістю власної ролі й можливостей у виконанні професійних функцій. Другі підвищення якості педагогічної освіти пов'язують із впровадженням у його практику професійно орієнтованих технологій, що забезпечують формування в майбутніх педагогів знань, умінь і навичок як важливої умови професійного виконання ними функціональних обов'язків в обраній професійній сфері. Треті вважають, що якість підготовки майбутніх педагогів визначається вивченням профільних і непрофільних дисциплін у вищій школі" [6, 25].

Дослідниця вважає, що наведені напрями стосуються лише зовнішньої сторони модернізації педагогічної освіти: змісту, форм, методів та засобів. Поза полем зору як дослідників, так і викладачів ВНЗ залишається "людський вимір освітнього процесу" [6, 26].

На основі освітньо-кваліфікаційних характеристик і професіограм учителя іноземних мов, якими керуються у навчальному процесі окремі вищі навчальні заклади України (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Київський національний лінгвістичний університет, Луганський національний педагогічний університет), ми окреслили *основні напрями модернізації фахової підготовки вчителя іноземних мов*, зокрема:

1) оновлення змісту та структури фахової підготовки вчителів іноземних мов завдяки широкому застосуванню у процесі підготовки новітніх засобів і методів навчання (зокрема методу моделювання) використання цікавого педагогічного досвіду зарубіжних країн;

2) подолання відриву професійної підготовки вчителя від сучасних запитів суспільства, орієнтація на сучасні тенденції розвитку іншомовної освіти;

3) формування у майбутніх фахівців нового типу педагогічного мислення та творчого бачення своєї професії, здатних швидко адаптуватись до нових запитів суспільства, технічно та інформаційно "підкованих", здатних до активної творчої праці, самоосвіти та саморозвитку.

4) актуалізації міжпредметних зв'язків та формуванню інформаційної культури, розвитку інтелектуальних вмінь та навичок, пізнавальної самостійності, творчих здібностей, науково-теоретичного мислення тощо;

5) поглиблення практичної та теоретичної підготовки майбутніх фахівців;

6) створення можливостей для творчої співпраці майбутніх фахівців з іншими навчальними закладами та носіями мови, задля

аккумуляції педагогічного досвіду, інформаційного обміну, розширення професійного світогляду;

7) формування професійної майстерності вчителя іноземних мов, як невід'ємної складової підготовки педагога.

Варто наголосити, що на зламі двох сторіч відбулися зміни усталених поглядів на саме поняття "професійна майстерність" вчителя іноземних мов та привнесли множинність підходів до формування особистості педагога, гуманітаризації підготовки при переході від технократичної до особистісно орієнтованої парадигми педагогічної освіти, збагачення її національним компонентом, орієнтацію на узагальнену інваріантну модель діяльності учителя, яка б доповнювалася власними творчими пошуками, неперервний професійно-особистісний розвиток і саморозвиток. Професійна майстерність починає сприйматися як інтегральна характеристика результативного взаємозв'язку всіх циклів підготовки педагога і показник творчої активності.

Висновки. 1) На сучасному етапі становлення і розвитку вітчизняної системи іншомовної освіти триває модернізація цієї галузі, відбувається вдосконалення змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов. Посилюється наукова, філологічна складова, які забезпечують фундаментальну теоретичну підготовку; методична підготовка наближаються до рівня розвинутих країн Європи і світу; психолого-педагогічна доповнюється новими технологіями, зростає увага до формування національних цінностей у майбутнього вчителя тощо. Відбулися зміни усталених поглядів на саме поняття "професійна майстерність" вчителя іноземних мов та переорієнтація на сучасні запити суспільства.

2) Основним завданням професійної підготовки вчителя іноземних мов на сучасному етапі вважаємо формування нового типу педагогічного мислення та творчого бачення своєї професії, здатних швидко адаптуватись до нових запитів суспільства, технічно та інформаційно "підкованих", здатних до активної творчої праці, самоосвіти та саморозвитку.

3) Основними напрямками модернізації фахової підготовки вчителя іноземних мов вважаємо такі: оновлення змісту та структури фахової підготовки вчителів іноземних мов; подолання відриву професійної підготовки вчителя від сучасних запитів суспільства, орієнтація на сучасні тенденції розвитку іншомовної освіти; актуалізації міжпредметних зв'язків та формуванню інформаційної культури, поглиблення практичної та теоретичної підготовки майбутніх фахівців; створення можливостей для творчої співпраці майбутніх фахівців з іншими

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ Л.В. ЗАНКОВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

навчальними закладами та носіями мови; формування у майбутніх фахівців нового типу педагогічного мислення та творчого бачення своєї професії, формування професійної майстерності вчителя іноземних мов, як невід'ємної складової підготовки педагога.

4) Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку полягають у дослідженні професійної майстерності вчителя іноземних мов та шляхів модернізації іншомовної підготовки майбутніх педагогів.

1. Державна програма "Вчитель" // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>.

2. Закон України "Про освіту" // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>.

3. Закон України "Про вищу освіту" // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>.

4. Національна доктрина розвитку освіти // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>.

5. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграція у європейський освітній простір // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>.

6. Кондрашова Л.В. Проблеми модернізації педагогічної підготовки студентів в умовах університетської освіти // Л.В. Кондрашова // Вісник Львівського університету. Серія: Педагогіка. – 2009. Вип. 25. Ч. 1. С. 93–98.

7. Кравчук Л.В. Професійна підготовка вчителів іноземної мови в навчальних закладах України у другій половині ХХ ст. / Л.В. Кравчук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки. – 2012. – №104(2). – С. 467–473.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2014

УДК 371.3:51

Людмила Силюга, кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри математики та методики викладання математики початкового навчання
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ Л.В. ЗАНКОВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У статті розглянуті основні напрями реалізації технології розвивального навчання Л.В. Занкова у процесі вивчення математики в початковій школі. Визначені особливості проведення уроку математики в початкових класах згідно принципів розвивальної технології навчання за Л.В. Занковим.

Ключові слова: технологія розвивального навчання; навчально-пізнавальні інтереси; засоби емоційного стимулювання учнів до вивчення математики; система розвивальних завдань.

Лит. 8.

Людмила Силюга, кандидат фізико-математических наук,
доцент кафедры математики и методики преподавания математики начального обучения
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИВАЮЩОГО ОБУЧЕННЯ Л.В. ЗАНКОВА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В НАЧАЛЬНИХ КЛАСАХ

В статье рассмотрены основные направления реализации технологии развивающего обучения Л.В. Занкова в процессе изучения математики в начальной школе. Определены особенности проведения урока математики в начальных классах по принципам развивающей технологии обучения по Л.В. Занкову.

Ключевые слова: технология развивающего обучения; учебно-познавательные интересы; средства эмоционального стимулирования учащихся к изучению математики; система развивающих заданий.

Liudmyla Sylyuha, Ph.D. (Physics and Mathematics)
Docent of Mathematics and Methods of Teaching Mathematics of Elementary Education Department
Drohobych State Pedagogical University by I. Franko

REALIZATION OF TECHNOLOGY OF DEVELOPING STUDIES AFTER L. ZANKOV IN THE PROCESS OF MATHEMATICS STUDYING IN PRIMARY SCHOOL

The basic directions of the realization of technology for developing studies after L. Zankov in the process of study of mathematics in primary school are considered in this article. The features of the lesson of mathematics in primary school according to the principles of developing technology of studies after L. Zankov are defined.

Keywords: technology of developing studies, educational and cognitive interests, facilities of emotional stimulation of pupils to the study of mathematics, system of developing tasks.

Постановка проблеми. Сьогодні інновації в освіті сприймаються не як виключення з правил, а як необхідність. Метою таких інновацій є запуск механізму саморозвитку школяра [1]. У свою чергу, саморозвиток здійснюється через